

УДК 811'111 + 81'276

СИНТАКСИЧНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРАГМАТИЧНИХ ІДІОМ

(на матеріалі англійської мови)

Т.О. Мизин, канд. філол. наук (Київ)

У статті розглядаються структурні та семантичні особливості прагматичних ідіом англійської мови. Дається визначення цих лексичних одиниць. Підкреслюється, що вони входять до сфери фразеології. Визначальними ознаками прагматичних ідіом є семантична неподільність, комунікативний характер, утворення за зразками речень, емоційно-експресивне забарвлення. Вони безпосередньо пов'язані з прагматичною інформацією і характеризуються ідіоматичністю. Їм властивий повторювальний характер. Обґрунтовується необхідність вважати їх сигнальними знаками мови. Наголошується на обов'язковому врахуванні контексту для правильного тлумачення прагматичних ідіом. Виокремлено однослівні, двослівні та багатослівні прагматичні ідіоми. Здійсненого опис із їхнім поділом на лексико-семантичні групи. Підкреслюється, що основні функції досліджуваних одиниць – комунікативна, експресивна, фатична, волонтеративна. Домінуючою є експресивна функція. Доведено, що сфера вживання прагматичних ідіом не обмежується усним розмовним мовленням. Проаналізовані ідіоми мають яскраво виражену позитивну або негативну конотацію. Виявлено, що в англійській мові превалує негативна конотація прагматичних ідіом. За домінуючими функціональними ознаками виділено групи ідіом продуктивного й непродуктивного комунікативних стилів.

Ключові слова: прагматична ідіома, семантична особливість, синтаксична характеристика, функція, функціональна група.

Мизин Т.А. Синтаксические и семантические характеристики прагматических идиом (на материале английского языка). В статье рассматриваются структурные и семантические особенности прагматических идиом английского языка. Дается определение этих лексических единиц. Подчеркивается, что они относятся к сфере фразеологии. Определяющими чертами прагматических идиом являются семантическая слитность, коммуникативный характер, образование по образцу предложения, эмоционально-экспрессивная окраска. Они непосредственно связаны с прагматической информацией и характеризуются идиоматичностью. Обосновывается необходимость считать их сигнальными знаками языка. Подчеркивается важность обязательного учета контекста для правильного понимания прагматических идиом. Выделены однословные, двухсловные и многословные прагматические идиомы. Осуществлено описание с их делением на лексико-семантические группы. Подчеркивается, что основные функции исследуемых единиц – коммуникативная, экспрессивная, фатическая, волонтеративная. Доминирующей является экспрессивная функция. Доказано, что сфера употребления прагматических идиом не ограничивается устной разговорной речью. Проанализированные идиомы имеют ярко выраженную положительную или отрицательную коннотацию. Обнаружено, что в английском языке превалирует отрицательная коннотация. По доминирующим функциональным признакам выделены группы идиом продуктивного и непродуктивного коммуникативных стилей.

Ключевые слова: прагматическая идиома, семантическая особенность, синтаксическая характеристика, функция, функциональная группа.

Myzyn T.O. Syntactic and Semantic Characteristics of Pragmatic Idioms (on the English Language Material). The article deals with structural and semantic peculiarities of pragmatic idioms. The definition of these lexical units is provided in the research. It is underlined that they belong to the sphere of phraseology. Determinant features of pragmatic idioms are semantic indivisibility, communicative character, emotive colouring. They are directly connected with pragmatic information and characterized by idiomaticity. The article develops the hypothesis that they are signal language signs. Pragmatic idioms consisting of one word, two words and several words are singled out. Their lexico-semantic groups are analyzed. The main functions of the units analyzed – communicative, expressive, phatic, voluntemative – are considered. The expressive function dominates. The idioms are characterized by negative or positive connotations. It has been revealed that in the English language the negative connotation of pragmatic idioms prevails. Functional groups of idioms of productive and non-productive communicative styles are defined.

Key words: function, functional group, pragmatic idiom, semantic peculiarity, syntactic characteristics.

© Мизин Т.О., 2017

1. Вступ

Вербальній поведінці людини властивий повторювальний характер, що знаходить своє відображення в існуванні стандартизованих виразів і конвенціалізованих фраз.

У сучасній англійській мові існує велика кількість таких лексичних одиниць, прагматичних ідіом, які можуть бути різного ступеня усталеності; їхньою специфікою є вираження комунікативного наміру; вони використовуються у відповідних мовленнєвих ситуаціях автоматично. Крім того, вони можуть виконувати текстоорганізуючу роль. Специфіка використання прагматичних ідіом у мовленні відображає культуру спілкування мовців. Вони відіграють велику роль у вираженні ставлення мовця до конкретної мовленнєвої ситуації.

Прагматичні ідіоми розглядаються як фразеологічні одиниці з повним експресивним переосмисленням компонентів [7], як вигуки [5; 9], як стандартизовані вирази, готові фрази, речення формулоподібного характеру [1]. Дискусійний статус цих одиниць зумовлює актуальність теми цього дослідження.

Перед собою у цій розвідці ми ставимо за мету: розкрити структурні та семантичні особливості прагматичних ідіом.

Основними завданнями статті є: здійснити класифікацію прагматичних ідіом за структурними та семантичними характеристиками, виділити їхні функціональні групи.

2. Структурно-семантичні особливості прагматичних ідіом англійської мови

Об'єктом дослідження є прагматичні ідіоми англійської мови.

Предмет – структурні та семантичні характеристики прагматичних ідіом.

Матеріалом дослідження слугують 1212 прагматичні ідіоми, відібрані зі словників сучасної англійської мови методом суцільної вибірки [1; 14; 15].

Розгляд фактичного матеріалу дослідження передбачає застосування методу індуктивного аналізу й синтезу (для узагальнення теоретичних положень), методу аналізу словникових дефініцій (для виділення лексико-семантичних груп прагматичних ідіом), методу компонентного аналізу (для з'ясування їхньої семантичної структури).

Сучасна англійська мова багата на фразеологічні одиниці. Вони роблять мовлення виразним, яскравим, самобутнім. Тому цілком зрозуміло, що багато лінгвістів неодноразово зверталися до розгляду різних аспектів фразеології. Серед них І.В. Арнольд, О.В. Кунін, В.М. Телія, А.Н. Баранов, Д.І. Квеселевич, Ю.А. Зацний, U. Weinreich, С. Fernando та ін. Прагматичні ідіоми ставали предметом дослідження таких учених, як В.І. Карабан, Л.М. Медведєва, Н.Ю. Медведєва, О.О. Мишак, Т.М. Свиридова, О.В. Скібіцька та ін.

Лінгвісти виділяють, як правило, понадслівність, смислову цілісність, стійкість, відтворюваність, вживаність, ідіоматичність, національно-культурний компонент семантики, експресивно-емоційну виразність фразеологічних одиниць. Саме багатоглибина фразеологізмів зумовлює необхідність брати за основу сукупність різних ознак.

Які мовні одиниці входять до сфери компетенції фразеології є одним із спірних питань лінгвістики. Існує два підходи до вирішення цієї проблеми. Представники широкого підходу [12], відносять до сфери фразеології всі стійкі сполучення слів незалежно від семантичних перетворень їхніх компонентів. Представники вузького підходу [6] вважають, що фразеологізмами є стійкі словосполучення, яким властивий хоча б один компонент, який зазнав семантичних змін.

Оскільки досліджувані нами лексичні одиниці характеризуються частковим або повним ідіоматичним переосмисленням та прагматичною стійкістю, ми вважаємо, що вони знаходяться на перетині фразеології у широкому та вузькому розумінні.

Деякі вчені висловлюють сумнів, чи варто включати прагматичні ідіоми до сфери фразеології. Так, Г. Бургер вважає, що за такої умови значно розшириться поняття ідіоми і її варто розглядати в рамках теорії прагматики [13, с. 59]. О.М. Мосейчук зауважує, що поняття ідіоматики є ширшим за поняття фразеології, оскільки воно поширюється на одиниці як синтаксичного, так і лексичного рівнів [10, с. 15].

Проте всі вчені погоджуються, що термін *ідіома* застосовується до словосполучень, які характеризуються стійкістю та переносним значенням принаймні одного з компонентів. Саме тому ми вва-

жаємо правомірним віднесення ідіоматики до сфери фразеології.

Існує декілька визначень прагматичних ідіом. Так, Т.М. Свиридова під прагматичними ідіомами розуміє одиниці неоднорідного компонентного складу, неоднорідної структурної організації та ступеня усталеності, специфіка яких обумовлена їх спеціалізацією на вираженні комунікативного наміру, інтенції мовця, різного роду особистих смислів, пов'язаних із мовцем, тобто основних, домінуючих і додаткових, другорядних, допоміжних прагматичних значень [11, с. 4].

А. Зербіно вважає, що прагматичні ідіоми – це мовленнєві акти, смисл яких безпосередньо не виводиться з їхніх складових [4].

У нашому розумінні прагматичні ідіоми – різного роду стандартизовані вирази, речення формулоподібного характеру, закріплені в мовній спільноті, що виражають певні прагматичні значення, які полягають у вираженні певного комунікативного наміру мовця, характеризуються варіативним ступенем усталеності, виконують комунікативну, експресивну, фактичну, волюнтативну функції.

Характерною особливістю прагматичних ідіом є їх «закріпленість» за певними ситуаціями спілкування. Тому важливим є осмислення не стільки самого значення таких одиниць, скільки закономірностей їх використання у відповідних реальних комунікативних ситуаціях конкретними їх учасниками, їх вживання в дискурсі, в усній і письмовій мові [2, с. 176].

Особливості цих одиниць складають самотність мови, адже вони відображають специфіку мовного мислення, рівень емоційності комунікантів, стратегії спілкування.

Ці усталені вирази безпосередньо чи опосередковано співвідносяться з вербальною діяльністю людини, якій притаманний не тільки оказіональний, але й повторювальний характер. Для того, щоб правильно зрозуміти прагматичну ідіому слід опиратися на контекст її вживання, оскільки такі лексичні одиниці прив'язані до певної ситуації спілкування.

За частиною цих утворень закріпився термін «вигукові фразеологічні одиниці». Він виник у результаті класифікації фразеологізмів за частинами мови. Так, Г.Т. Кузь виділяє вигукові фразеологічні

одиниці, але відзначає, що їхня специфіка виявляється в тому, що вони демонструють єдність не морфологічних, а функціонально-семантичних ознак. Дослідниця робить висновок про їхню здатність передавати цілісне повідомлення, а не позначати окремі поняття, а також емоційно-експресивне забарвлення, яке визначає обмеженість використання цих одиниць у різних стилях літературної мови, і роль інтонації в трансформації змісту регулярних значень – прототипів вигукових фразеологічних одиниць [5].

О.В. Кунін вважає такі лексичні одиниці фразеологічними одиницями ні номінативного, ні комунікативного характеру. Вони є виразниками емоцій, волевиявлень, але не мають предметно-логічного значення, яке вони втратили в результаті повного експресивного переосмислення компонентів [6, с. 313]. Значення таких утворень є невмотивованими.

Класифікувати прагматичні ідіоми можна за різними ознаками. Ми зосередимо нашу увагу на двох особливостях: синтаксичних і семантичних. Матеріали дослідження дозволили виділити такі синтаксичні характеристики: однослівні, двослівні та багатослівні прагматичні ідіоми.

Однослівні прагматичні ідіоми (15,6%) здебільшого походять від емоційних викриків. Вони можуть виражати різні емоції: *Alas!* (співчуття), *Aye!* (згода, здивування), *Anchor!*; *Action!* (накази, команди), *Bravo!*; *Capital!* (похвала, схвалення), *Please!* (прохання), *Phew!* (несхвалення), *ta-ta* (прощання).

Більш чисельними є двослівні прагматичні ідіоми. Вони складають 34,5%. За своїми семантичними характеристиками вони теж є виразниками різних емоцій. Наприклад, *No chance*; *No joy* (відмова, заперечення, незгода), *Hard cheese*; *Poor show* (співчуття), *You know*; *You see* (заповнювачі пауз), *By heck!*; *Drat it!* (здивування), *God grant*; *God save* (надія й бажання), *All aboard!*; *Shoulder arms!* (накази, команди), *Blast you!*; *Get lost!* (невдоволення, роздратування), *Big thrill!*; *My gosh!* (недовіра), *Road up*; *No parking* (оголошення, написи, сигнали), *Watch out!*; *Be careful!* (попередження, застереження), *No kidding* (недовіра), *Pardon me!* (вибачення), *Fair dinkum* (похвала) та інші.

Найбільш чисельними є багатослівні прагматичні ідіоми. Вони складають 49,9%.

Наш матеріал дав нам змогу виокремити багатослівні прагматичні ідіоми, які об'єднуються в такі основні лексико-семантичні групи:

Невдоволення (16,2%) – *Get along with you!; Dog my cats!; Stiffen the crows!; Go climb a tree!*

Категоричність (13,5%) – *As sure as eggs is eggs; Beyond the shadow of doubt; By bread and salt!; By all odds!; On my honour!; Swop me Bob!*

Невпевненість, сумнів (10,3%) – *By the feel of it; God knows; You never know.*

Здивування (8,8%) – *Bless my life!; By the holy poker!; It takes the cake!; Heaven and earth!; I'm jiggered!; Goodness gracious!*

Незгода, відмова (8,7%) – *I'm the last man to do it; How wrong you are!; I'd rather not; Not for the world!; That is out of the question; Over my dead body!*

Спонування (7,3%) – *All hands on deck!; Jump to it!; Up with you!; Let her rip!*

Недовіра (5,4%) – *Can you beat that?; Tell it to the marines!; Very like a whale.*

Несхвалення (4,4%) – *As if!; Get knotted!; Nosey got short!; You can talk!*

Співчуття (3,8%) – *Hang / keep it easy!; Keep your pecker up!*

Згода (3,3%) – *By all means; It's a bargain; You've got a point there; Can a duck swim?*

Вибачення (3,1%) – *I beg your pardon!; No offence meant; No hard feelings!*

Надія (2,9%) – *Perish the thought!; God save me!; God help us!*

Подяка (2,9%) – *Much obliged to you!; That's awfully kind of you; Cheers!*

Похвала (2,8%) – *There is that!; That is more like it!; Up with you!*

Попередження (2,6%) – *Hold your horses!; Mind your eye!; Breakers ahead!*

Погроза (1%) – *Bully for you!; Mark my words!; Wait and see!; You'll catch it!*

Прокляття (1%) – *Bad scran to you!; A plague on you!; Perish the man!*

Тости (1%) – *Cheerio!; Here's your health / happiness!; To absent friends!; Bottoms up!*

В окрему групу ми виділили **Різне** (розчаруван-

ня, прощення, привітання та ін.), які складають менше 1% одиниць.

Характерною особливістю є те, що багато таких лексичних одиниць можуть вживатися як вільні словосполучення, і як прагматичні ідіоми: *and Bob's uncle; come off the perch; go to Hanover*. У численних випадках зафіксована їхня повна десемантизація: *The penny('s) dropped; Paint me pink if*. Вони здатні передавати цілісне повідомлення, а не позначати окремі поняття. Вони виконують яскраво виражену комунікативну функцію.

Як показує проаналізований матеріал, переважна більшість досліджуваних прагматичних ідіом вживається в побутових ситуаціях, як реакція на певні дії або слова.

О.М. Гордій вважає, що сфера цих одиниць обмежується усним розмовним мовленням, оскільки вони вживаються для вираження різноманітних емоційно забарвлених оцінок і власне емоцій та в директивних мовленнєвих актах як експресивні реакції на певні ситуації [3, с. 16].

Експресивній функції в мові у працях науковців відводиться важливе значення. Учені розглядають її як одну з базових.

Лінгвістичний енциклопедичний словник тлумачить експресивність як сумарну категорію, визначає її як «сукупність семантико-стилістичних ознак одиниці мови, які забезпечують її здатність виступати у комунікативному акті як засіб суб'єктивного вираження ставлення мовця до змісту та до адресата мовлення» [8, с. 591]. О.М. Мосейчук стверджує, що провідними характеристиками ідіом є образність та яскраво виражена експресивна функція, адже всі ідіоми є прагматично навантаженими [10, с. 15]. О.М. Гордій погоджується, що експресивна функція мови, разом із комунікативною, є однією з базових. Велика кількість прагматичних ідіом, які служать головним чином для вираження емоцій, зумовлюється тим, що в повсякденній мовленнєвій практиці, фрази, які виражають безпосередню живу, інтенсивну емоцію рідко формулюються таким чином, щоб усі поняття і логічні відношення між ними були експліцитно виражені. Емоції виражаються здебільшого непрямо [3, с. 16].

Проте багато прагматичних ідіом зафіксовано в різних сферах діяльності людини. Їхньою іллоку-

тивною силою може бути вираження рішучої волі мовця. Ці висловлювання можуть бути категоричними, такими, що не припускають заперечення і виконують волюнтаристичну функцію. Наприклад, *All hands aboard!*; *Anchor!*; *Slow astern together!* вживаються на флоті, *Left face forward march!*; *One pace forward march!*; *Action stations* – у військовій сфері, *Twos, number!*; *On the line!* – у спорті, *Objection overruled!*; *Objection sustained* – у юридичній сфері, *Hey presto!* – у цирку, *Action!*; *Camera!* – у кіно, *Going, going, gone* – на аукціоні, *For the eyes of the President!*; *Eyes only!* – у грифах, *Front!* – виклик посильного в готелі. Часто такі лексичні одиниці використовуються в професійних жаргонах: *Stand by!*; *Over!* – при радіообміні, *Show a leg!*; *Pull your finger!* – у військовому жаргоні, *Nosey got shot!*; *Honour bright!*; *Bags I!* – у шкільному жаргоні, *Hey-ho!* – під час спільної роботи; *B.Y.O.* (*Bring your own*) – на запрошеннях на вечірки у складчину).

Багато прагматичних ідіом звучать досить офіційно: *At your service!*; *May I have the honour / the pleasure?*

Формули мовленнєвого етикету, які обслуговують сферу регламентованих стосунків мовців для координації соціальної поведінки і надзвичайно тісно пов'язані з комунікативною ситуацією, також представлені прагматичними ідіомами. З-поміж них виділяємо такі групи: привітання, прощання (*Hello!*; *Hi!*; *Good morning / afternoon / evening!*), вибачення (*I'm sorry!*; *Excuse me!*), привітання з нагоди свят (*Merry Christmas!*; *Happy New Year!*), застільні етикетні формули (*To absent friends!*; *To the good past!*; *Cheers!*), подяка (*Thank you!*; *It's a pleasure!*; *Think nothing of it.*), заповнювачі пауз (*You know!*; *I mean!*), ідіоми, які супроводжують невербальні дії (*Talk of the devil!*; *Oops a daisy!*).

Такі фрази є ритуалізованими засобами вираження оцінок, почуттів і виконують соціальну, або фатичну функцію. Оскільки прагматичні ідіоми не просто називають події, а служать знаками емоційних реакцій мовців на різні життєві ситуації, ми можемо швидше назвати їх сигнальними знаками мови, а не номінативними.

А. Зербіно вважає, що стандартні публічні написи теж можна вважати певного роду прагматич-

ними ідіомами: *No hand hold!*; *Beware of the dog!*; *Strictly no admittance!* [4].

Як бачимо, ідіоматичність зазначених вище одиниць є прагматичною за своєю природою. Вона зумовлена виконанням певного комунікативного призначення.

Проведене дослідження свідчить, що проаналізовані нами прагматичні ідіоми мають яскраво виражену негативну чи позитивну конотацію. Кількісна перевага прагматичних ідіом із негативним значенням стало результатом того, що позитивне сприймається як закономірне [16, с. 66].

Функціональні групи *невдоволення*, *невпевненість*, *сумнів*, *незгода*, *відмова*, *недовіра*, *несхвалення*, *попередження*, *погроза*, *прокляття* ми вважаємо одиницями непродуктивного комунікативного стилю. Передаючи роздратування мовця, вони мають негативне емоційне забарвлення, оскільки володіють інтенцією образи та критики співрозмовника. Очевидно, що багато фраз виражають гнів та обурення. Напевно це пов'язано з тим, що за допомогою афективного мовлення мовці підсвідомо намагаються позбавитися негативних емоцій.

Функціональні групи *співчуття*, *згода*, *вибачення*, *здивування*, *спонування*, *надія*, *подяка*, *похвала*, *тости* належать до вербальних засобів продуктивного комунікативного стилю.

Прагматичні ідіоми є мовною універсалиєю. Вони безпосередньо пов'язані з прагматичною інформацією і характеризуються семантичною неподільністю.

3. Висновки

Отже, ми можемо зробити висновок, що прагматичні ідіоми мають особливий статус. Вони використовуються в типових ситуаціях спілкування, що призводить до закріплення за ними певних прагматичних значень. За синтаксичними характеристиками вони можуть бути представлені однослівними, двослівними та багатослівними прагматичними ідіомами. Прагматичні ідіоми мають як позитивну, так і негативну конотацію. Виражаючи різноманітні мовленнєві інтенції, вони можуть належати до продуктивного й непродуктивного комунікативних стилів. Їхні основні функції: комунікативна, експресивна, фатична, волюнтаристична.

Вважаємо, що дослідження семантики прагматичних ідіом є досить перспективним. Зокрема, цікаво було б розглянути функціонування цих лексичних одиниць у мовленні, тим самим дослідити специфіку культури спілкування в англomовному просторі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Англо-українсько-російський словник усталених виразів / [Медведева Л.М., Медведева Н.Ю.]. – К. : Українська енциклопедія, 1992. – 493 с. 2. Винарева Л. Английские идиомы : учеб. пособие / Л. Винарева, В. Янсон. – К. : ООО «Логос», 2005. – 384 с. 3. Гордій О.М. Фразеологічні експресиви і комунікативи сучасної німецької мови в Інтернет-текстах : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Гордій Оксана Мирославівна. – Івано-Франківськ, 2016. – 270 с. 4. Зербіно А. Засоби вираження згоди та незгоди в сучасній англійській мові [Електронний ресурс] / А. Зербіно. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/vlnu/In_mov/2009_16/articles/Zerbino.pdf 5. Кузь Г.Т. Вигуківі фразеологізми в українській мові : етнолінгвістичні та функціональні аспекти : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Кузь Галина Тарасівна. – Чернівці, 2001. – 187 с. 6. Кунин А.В. Английская фразеология: теоретический курс / А.В. Кунин. – М. : Высш. школа, 1970. – 344 с. 7. Кунин А.В. Фразеология современного английского языка : опыт систематизированного описания / А.В. Кунин. – М. : Международные отношения, 1972. – 287 с. 8. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. В.Н. Ярцева]. – М. : Советская энциклопедия, 1990. – 682 с. 9. Мальярчук О.В. Прагматичні особливості англійських вигуків як засобів вербалізації емоцій / О.В. Мальярчук // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія : [зб. наук. пр.] – Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2014. – № 9. – С. 96–100. 10. Мосейчук О.М. Системні та функціональні особливості англomовних однослівних ідіом (на матеріалі сучасного публіцистичного дискурсу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / О.М. Мосейчук. – Харків, 2009. – 20 с. 11. Свиридова Т.М. Согласие – несогласие как фрагмент языковой картины мира / Т.М. Свиридова // Предложение. Текст. Речевое функционирование языковых единиц : межвуз. сб. науч. тр. – Елец : ЕГУ им. И.А. Бунина, 2002. – 214 с. 12. Шанский Н.М. Фразеология современного русского языка / Н.М. Шанский. – М. :

Едиториал УРСС, 2012. – 272 с. 13. Burger H. *Idiomatik des Deutschen* / H. Burger. – Tübingen : Niemeyer, 1973. – 117 S. 14. *Oxford Advanced Learner's Dictionary* / [Turnbull J.]. – Oxford : Oxford University Press, 2010. – 1952 p. 15. *Random House Webster's College Dictionary* / [Costello Robert B.]. – New York : Random House, 1996. – 1568 p. 16. Shevchenko I.S. Transformations of expressives through history in cognitive-communicative perspective / I. Shevchenko // Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна. Сер. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. – 2015. – № 1155. – С. 64–69.

REFERENCES

- Burger, H. (1973). *Idiomatik des Deutschen*. Tübingen: Niemeyer.
- Costello, R.B. (ed). (1999). *Random House Webster's College Dictionary*. New York: Random House.
- Gordiy, O.M. (2016). *Frazeolohichni ekspresyvy i komunikatyvy suchasnoyi nimets'koyi movy v Internet tekstakh. Diss. kand. filol. nauk [Expressive and communicative phraseology of modern German in Internet-texts. Cand. philol. sci. diss.]*. Ivano-Frankivs'k. 270 p. (in Ukrainian)
- Kuz', H.T. (2001). *Vyhukovi frazeolohizmy v ukrains'kyi movi: etnolinhvistychni ta funktsional'ni aspekty. Diss. kand. filol. nauk [Interjectional phraseologisms in the Ukrainian language: ethnolinguistic and functional aspects. Cand. philol. sci. diss.]*. Chernivci. 187 p. (in Ukrainian)
- Kunin, A.V. (1970). *Anglijskaja frazeologija: teoreticheskij kurs [English phraseology: theoretical course]*. Moskva: Vysshaja shkola Publ.
- Kunin, A.V. (1972). *Frazeologija sovremennogo anglijskogo jazyka : opyt sistematizirovannogo opisanija [Phraseology of modern English : an attempt of systematic description]*. Moscow : Mezhdunarodnye otnoshenija Publ.
- Jarceva, V.N. (ed.). (1990). *Lingvisticheskij jenciklopedicheskij slovar'.* Moscow: Sovetskaja jenciklopedija Publ.
- Malyarchuk, O.V. (2014). *Prahmatychni osoblyvosti anhliys'kykh vyhukiv yak zasobiv verbalizatsiyi emotsiy [Pragmatic peculiarities of English interjections as means of the verbalization of emotions]. Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. – International Humanitarian Univ. Messenger, 9, 96–100 (in Ukrainian)*
- Medvedyeva, L.M., Medvedyeva, N.Yu. (1992). *Anhlo-ukrayins'ko-rosiys'kyi slovnyk ustalenykh vyraziv.*

- Kyiv: Ukrayins'ka entsyklopediya Publ.
- Moseychuk, O.M. (2009). *Systemni ta funktsional'ni osoblyvosti anhlovnykh odnoslivnykh idiom (na materialy suchasnoho publitsystychnoho dyskursu. Avtoref. diss. kand. filol. nauk [Systemic and functional peculiarities of English one-word idioms (on the modern publicistic discourse material. Cand. philol. sci. diss. synopsis].* Kharkiv (in Ukrainian)
- Shanskij, N.M. (2012). *Frazeologija sovremennogo russkogo jazyka [Phraseology of modern Russian].* Moscow : Editorial URSS Publ.
- Shevchenko, I.S. (2015). Transformations of expressives through history in cognitive-communicative perspective. *Visnyk Kharkiv nats. Un-tu im. V.N. Karazina. – V.N. Karazin Kharkiv National Univ. Messenger, 1155, 64–68.*
- Svyrydova, T.M. (2002) Soglasie – nesoglasie kak fragment jazykovej kartiny mira [Agreement – disagreement as a fragment of the language picture of the world]. *Mezhvuzovskij sbornik nauchnyh trudov. – I.A. Bunin Elec State Univ., 214, 58–63* (in Russian)
- Turnbull, J. (ed.). (2010). *Oxford Advanced Learner's Dictionary.* Oxford: Oxford University Press.
- Vinareva, L., and Janson, V. (2005). *Anglijskie idiomy [English idioms].* Kyiv: Logos
- Zerbino, A. (2009). *Zasoby vyrazhennya z-hody ta nez-hody v suchasnyy anhliys'kiy movi [Methods of agreement and disagreement expression in the modern English language]* Available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/vlnu/In_mov/2009_16/articles/Zerbino.pdf